

ابوالمعالی کرمانی لاهوری، آرامگاه مزار شاه ابوالمعالی
قادری، واقع در بیرون بازار مرکزی گوال مندی^(۱) لاهور.

شاه ابوالمعالی (۹۶۰-۱۰۲۴ق) در زمان حیات خود اظهار تمایل کرد که برایش آرامگاهی همانند آرامگاه عبدالقادر گیلانی بسازند. هنوز بنای آرامگاه به پایان نرسیده بود که وی درگذشت (چشتی، ۱۰۲) و پسرش کلان محمدباقر کار تکمیل بنا را پی گرفت و به پیروی از سبک معماری آرامگاه عبدالقادر گیلانی در بغداد، گنبد هشت گوشه‌ای بر آن بنا نهاد (همو، ۱۰۳؛ لطیف، 203). سقف گنبد سفید قالب‌بندی شده و منقش است. در آرامگاه چوبی است. گرداگرد قبر نیز حصار چوبی چهار گوشه‌ای قرار دارد. در مجموعه آرامگاه دو دروازه ورودی رو به شمال و جنوب دیده می‌شود و نمای داخلی آن ۱۲ در و درگاه دارد. بر روی سکویی خشتی قبرهای شاه ابوالمعالی، فرزندش محمدباقر، شاه محمدرضا فرزند شاه محمد فاضل و حاجی محمدفاضل (نوه دختری شاه ابوالمعالی) قرار گرفته است و در جوار آن، داخل محوطه آرامگاه، مزار سایر فرزندان ابوالمعالی قرار دارد (کنه‌الال، ۲۸۹). در غرب آرامگاه مسجدی دیده می‌شود که به دستور شاه ابوالمعالی ساخته شد این مسجد دارای ۳ گنبد دایره‌ای شکل است (همو، ۲۸۷؛ چشتی، ۱۰۳؛ موهن لال، ۲۲۵/۲).

در طول سال ۳ بار مراسم «عُرس» در این آرامگاه برگزار می‌شود. در گذشته این مراسم با قوالی و رقص زنان عابر همراه بود، اما در زمان فرمانداری سکندر حیات‌خان (وفات: ۱۳۶۱ق) بر پنجاب رقص زنان در آرامگاه ممنوع شد.

منابع: چشتی، نوراحمد، تحقیقات چشتی، لاهور ۱۲۸۴ق؛ کنه‌الال هندی، تاریخ لاهور، به کوشش کلب علی‌خان فایق، لاهور ۱۹۷۷م؛ موهن لال، عمدةالتواریخ، لاهور ۱۸۸۸م؛ نیز:

Latif, Sayad Muhammad, *Lahore, its History, Architectural Remains and Antiquities*, Lahore 1956-7.

عارف نوشاهی